18 Φεβρουαρίου 2023

Μετάνοια (Αγίου Δημητρίου τού Ροστώφ)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Να κρατάς αδιάκοπα την ψυχή σου σε κατάσταση μετανοίας και πένθους. Διαπίστωσε και τις πιο ασήμαντες αδυναμίες σου και πολέμησέ τες. Αν αδιαφορήσεις για τις μικρές πτώσεις και τα μικρά αμαρτήματα, να είσαι βέβαιος ότι θα δεις κάποτε τον εαυτό σου ν' αδιαφορεί και για τα μεγάλα. Από την πιο φευγαλέα και λεπτή αμαρτωλή σκέψη γεννιέται κάποτε το πιο σοβαρό αμάρτημα.

Αρχή της σωτηρίας είναι η αρχή της μετανοίας. Αρχή της μετανοίας είναι η αποχή από την αμαρτία. Αρχή της αποχής από την αμαρτία είναι η καλή πρόθεσις, η αγαθή προαίρεσις.

Η αγαθή προαίρεσης γεννά τους κόπους. Οι κόποι γεννούν τις αρετές. Οι αρετές γεννούν την πνευματική εργασία. Η πνευματική εργασία, τέλος, όταν είναι συνεχής και επίμονη, μονιμοποιεί στην ψυχή την αρετή και την κάνει φυσική κατάστασή της. Όταν φθάσεις σ' αυτή την τελευταία βαθμίδα, λίγο θ' απέχεις από την ψηλάφηση του Θεού!

Άκουσε με πολλή προσοχή πώς ορίζει ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος την αληθινή μετάνοια: Μετάνοια σημαίνει ανανέωσης του βαπτίσματος. Μετάνοια σημαίνει

συμφωνία με τον Θεό για νέα ζωή. Μετάνοια σημαίνει οριστική αποχή από την αμαρτία. Μετάνοια σημαίνει βαθιά συντριβή και ταπείνωσις. Μετάνοια σημαίνει μόνιμη απομάκρυνσις από κάθε σωματική απόλαυση. Μετάνοια σημαίνει διαρκής αυτοκατάκρισις. Μετάνοια σημαίνει αδιαφορία για τα πάντα και ενδιαφέρον μόνο για τη σωτηρία της ψυχής σου. Μετάνοια σημαίνει έργα αρετής αντίθετα προς τις προηγούμενες αμαρτίες. Μετάνοια σημαίνει κάθαρσις της σκοτισμένης συνειδήσεως. Μετάνοια σημαίνει θεληματική υπομονή όλων των θλίψεων, από ανθρώπους και από δαίμονες. Μετάνοια σημαίνει αυτοτιμωρίες και συνεχείς ταλαιπωρίες της σάρκας. Μετάνοια σημαίνει κάψιμο των αμαρτιών με τη φωτιά της αδιάλειπτης δακρύρροης προσευχής.

Όλα αυτά αποτελούν την αληθινή μετάνοια. Είναι όμως γνωρίσματα της δικής σου μετανοίας;

Αυτός ο κόσμος, που ξέχασε τον Θεό, δεν είναι παρά κοιλάδα της αμαρτίας και λαβύρινθος του θρήνου. Δεν έχει τίποτε καλό, τίποτε αξιέπαινο. Παντού βασιλεύει η αμαρτία, η παρανομία, η αποστασία· αλλά και οι άφευκτες συνέπειές τους: ο πόνος, η θλίψης, ο στεναγμός. “Πάσα κεφαλή εις πόνον και πάσα καρδία εις λύπην. Από ποδών έως κεφαλής ουκ εστίν εν αυτώ ολοκληρία… Ουκ εστί μάλαγμα επιθήναι ούτε έλατον ούτε καταδέσμους” (Ησαΐας 1. 5). Γι’ αυτό εσύ, αδελφέ μου, “κατάγαγε ως χείμαρρους δάκρυα ημέρας και νυκτός· μη δως έκνηψιν σεαυτώ μη σιωπήσαιτο ο οφθαλμός σου” (παράβαλλε Θρην. Ιερεμ. 2. 18).

Όλοι οι Άγιοι έκλαψαν και πένθησαν πολύ, μετανοώντας για τις αμαρτίες τους, κι ας ήταν λιγότερες από τις δικές σου. “Εγεννήθησαν τα δάκρυα αυτών αυτοίς άρτος ημέρας και νυκτός” και “το πόμα αυτών μετά κλαυθμού εκίρνων” (παράβαλλε Ψαλμοί 41. 4 & 101. 10). Και ο Κύριος έκλαψε, όχι γιατί είχε ανάγκη από τα δάκρυα της μετανοίας, αλλά για να θρηνήσει την αμετανοησία και τη σκληροκαρδία των ανθρώπων: “Ιδών την πόλιν (την Ιερουσαλήμ) έκλαψε επ’ αυτή, λέγων ότι ει έγνως και συ, και γε εν τη ημέρα σου ταύτη, τα προς ειρήνην σου! νυν δε εκρύβη από οφθαλμών σου” (Λουκάς 19. 41-42).

Πώς να μην κλάψεις όταν η ζωή σου είναι γεμάτη από δοκιμασίες, θλίψεις, πόνο, συμφορές; “Ποία του βίου τρυφή διαμένει λύπης αμέτοχος; Ποία δόξα έστηκεν επί γης αμετάθετος; Πάντα σκιάς ασθενέστερα, πάντα ονείρων απατηλότερα· μία ροπή, και ταύτα πάντα θάνατος διαδέχεται”. Πώς να μη θρηνήσεις όταν και την άλλη ζωή, την αιώνια, κινδυνεύεις να τη χάσης; Αυτή θα είναι η πιο μεγάλη συμφορά. Κανείς δεν ξέρει τι θα τού συμβεί εκεί.

Καμιά είδησις, καμιά πληροφορία… Θα έρθει σαν κλέφτης ο θάνατος, θα χωρισθεί η ψυχή από το σώμα και θ’ ακολουθήσει ο φοβερός τελωνισμός της από τα πονηρά

πνεύματα. “Ω, ποία ώρα τότε! θα πάει η ψυχή εκεί που ποτέ δεν ήταν. Θα δει εκείνα που ποτέ δεν γνώρισε. Θ’ ακούσει όσα ποτέ δεν άκουσε.

Κλάψε, λοιπόν. Μετανόησε και προσκόμισε στον Κύριο τα δάκρυά σου σαν μύρο μετανοίας. Το δάκρυ καθαρίζει την ψυχή και την ξεπλένει από κάθε κηλίδα, λαμπικάρει τη συνείδηση, φωτίζει τον νου, σπάζει τα δεσμά των παθών, σχίζει τα χειρόγραφα της αμαρτίας.

Κλάψε και θρήνησε με μετάνοια, για να ξεπλυθείς κι εσύ από τις αμαρτίες σου, για να καθαρίσεις τον ρύπο της ψυχής σου, για να θεραπευθείς από την πνευματική τύφλωση, για να πνίξεις στη θάλασσα των δακρύων τον νοητό διώκτη Φαραώ, για να σβήσεις με τους κρουνούς των ματιών σου τη φλόγα της γεένης και ν’ αξιωθείς της αιωνίας ζωής εν Χριστώ Ιησού τω Κυρίω ημών.

Πηγή: “Πνευματικό Αλφάβητο” Ιερά Μονή Παρακλήτου Ωρωπός Αττικής. 1996.